

ĐAKOVO

TREŠNJEVAČKI ZBOR SV. JOSIPA U ĐAKOVU

U nedjelju 2. srpnja 2000. godine na otvorenju tradicionalne folklorne priredbe *Dakovački vezovi*, koja je i ove godine počela svečanim mimohodom svih sudionika ispred iznimne ljepotice đakovačke Katedrale izloživši pred brojno gledateljstvo raskošnu ljepotu narodnih nošnji, ruketvorina, ukrašenih konja i kočija, pjesama i plesova različitih krajeva naše zemlje i inozemstva, mješoviti pjevački zbor sv. Josipa iz zagrebačke Trešnjevke imao je čast predvoditi pjevanje na misi u 11 sati, nakon što se većina sudionika mimohoda slila u katedralu. Zbor je predvodio pučko pjevanje i pjevao dijelove *Staroslavenske mise u čast sv. Andrije apostola* O. K. Kolba, te motet F. S. Vilhara *Primio Gospodin*. Uz brojne koncelebrante misu je predvodio preuzvišeni biskup **Srakić**.

Uz izvrsno sviranje na orguljama prof. Hvalimire **Bledšnajder**, pjevanje su koordinirali domaći dirigent katedralnog zbora vlč. Vinko **Brezovar**, inače rođeni Trešnjevčanin, i prof. Josip **Škvorc**, dirigent zagrebačkog zbora.

Nakon glazbenog slavlja vlč. Vinko Brezovar nas je odveo pogledati kriptom ispod Katedrale u čijim nišama počivaju zemni ostaci biskupa đakovačke biskupije, među kojima se posebno ističe grob velikoga J. J. Strossmayera.

Do večernjeg povratka u Zagreb iskoristili smo priliku prisustvovati - već prema željama - različitim priredbama koje su se istodobno odvijale po gradu. Najviše pozornosti privukao je nastup folklornih skupina, koje ni vrlo sparno vrijeme nije omelo u predstavljanju ponajboljeg izbora iz svojih programa.

Josip Škvorc

DUGA TRADICIJA ZBORA ŽUPE SV. DIMITRIJA

Mješoviti četveroglasni zbor župe sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici već desetljećima vodi brigu o liturgijskom pjevanju u mitrovičkoj konkatedrali. Skladnost i ljepotu tog pjevanja Mitrovčani su nedavno pokazali posebno dragom gostu iz Hrvatske - nadbiskupu i metropolitu Josipu **Bozaniću** te biskupima đakovačke i srijemske biskupije mons. Marinu **Srakiću** i mons. Đuri **Gašparoviću**. Zborom, koji broji 32 stalna člana, ravna Kristina **Miščević**, a na orguljama je prati s. Hugolina **Kovačević**. Zbor ima dugu tradiciju, rekao nam je mitrovički župnik Eugen **Španović**, podsjetivši kako je 30-ih godina ovoga stoljeća na natjecanju zagrebačke metropolije osvojio prvo mjesto.

Mitrovčani su metropolita Bozanića dočekali u crkvenom dvorištu pjesmom uz pratnju harmonija, kasnije su se premjestili na kor i pjevali uz orguljsku pratnju, a susret je završio pjesmom ispred sakristije, i to opet uz pratnju harmonija. No, tada već na kraju, nije se moglo bez pjesme *Divan je kičeni Srijem*, i opet je harmonij dobro došao.

N. P.

Glas Koncila

SPLIT

PROSLAVA 300. OBLJETNICE
NADBISKUPSKOG SJEMENIŠTA U SPLITU

Proslava 300. obljetnice *Nadbiskupskog sjemeništa* u Splitu izaziva u svakome od nas ponos na naše pretke, na njihovu pronicljivost i mar u plemenitom nastojanju da kod naraštaja koji za njima dolaze utisnu ljubav prema katoličkoj vjeri i odanost svojoj domovini. Siguran sam u jedno, da se ova ustanova razvijala mimo tog plana i jasno postavljenih ciljeva, nju bi vrijeme ili pregazilo ili bi stekla sporedno značenje u nacionalnoj povijesnici. Danas je doživljavamo kao lučonošu u tami, često nam nesklone prošlosti. U ovoj su se ustanovi odgajali i iz nje poniknuli znameniti sinovi, veliki duhovi nacionalne političke i kulturne prošlosti.

Jedan od stupova obrazovno-odgojnog sustava, koji se u ovoj ustanovi razvijao i njegovao od njezinog postanka do danas, činila je glazba. Skromni povijesni podaci, do kojih se tek usputno došlo u dosadašnjim istraživanjima, govore o tome da se glazbena izobrazba razvijala uz angažman najvršnjih crkvenih glazbenika u Splitu. Uz teorijske predmete oni su štice i ove ustanove podučavali praktičnom muziciranju u zboru ili orkestru. Taj praktični kontakt s glazbom omogućio je učenicima da neprestano usavršavaju svoje estetske kriterije, a istodobno im je omogućavao da stalno šire vlastite duhovne horizonte. U starijoj prošlosti vođenje nastave i praktično muziciranje povjeravalo se kapelnicima splitske katedrale, koji su dugo kroz prošlost bili i najobrazovaniji i najautoritativniji glazbenici u gradu Splitu. Sretna je okolnost da takva praksa i danas živi u *Nadbiskupskom sjemeništu*. Konkretan pokazatelj jednoga razvijenog sustava glazbene izobrazbe čine izvedbe mnoštva vrijednih djela pretežito nacionalne provenijencije, i u prostorijama *Nadbiskupskog sjemeništa*, i po obližnjim župama ove naše nadbiskupije.

U pravilu vrijedni i sposobni voditelji glazbe u *Nadbiskupskom sjemeništu* uvijek su vodili računa o tome da svoja pedagoška iskustva, stvaralačke i reproduktivne snage stave u službu duhovne okrijepe i poticanja kreativnih sposobnosti mladeži koja im je bila povjerena. Oni su, dakle, skladali, priređivali i dotjerivali brojne vokalne i vokalno-instrumentalne partiture za koje su držali da mogu dodirnuti osjetljivost i maštu mladeži, ali koja također moraju produbiti njihovu senzibilnost prema nacionalnoj baštini, vjerskoj i kulturnoj povijesti. U kontekstu takvog programa djelovanja, tri svečana notna izdanja Crkve u svijetu (br. 7-9) nalaze svoje opravdanje i puni smisao. Zanimljivo je da su t tri izdanja do svoga konačnog objavljivanja prošla filter vremena, brojne kušnje, ali i istinske provjere pred javnošću. Dva prva djela su međusobno komplementarna po naslovu, sadržaju, osnovnoj namjeni i načinu glazbene obrade. Zahtijevaju glazbeno-scenski način predstavljanja. To su opereta u jednom činu *Hrvati - narod svetog Petra*, te opera u četiri čina *Rasipni sin*.

Operetu *Hrvati - narod svetog Petra* skladao je maestro Josip **Fulgosi** prema predlošku svojeg brata, nekadašnjeg ravnatelja ove ustanove Vicka **Fulgosija** 1941. godine. Djelo je trebalo poslužiti svečanom obilježavanju 1300. obljetnice pokrštenja Hrvata. Izvedeno je na svetkovinu Blagovijesti (25. ožujka) iste godine u splitskom Sjemeništu, a njegovo predstavljanje u Zagrebu omeo je početak Drugog svjetskog rata. Radnja op-

erete smještena je na Gospinu Otoku u Solinu, gdje počinju korjeni nacionalne samobitnosti i vjerske povijesti. Duboko je prožeta vjerskim duhom, odanošću prema katoličkog vjeri i Svetom Ocu i nije čudno što je u nizu svojih obnova, svoje najsvečanije izdanje doživjelo u povodu pastirskog posjeta sv. Oca Solinu 4. listopada 1998. godine.

Opera *Rasipni sin* plod je originalne zamisli priređivača mons. Ante **Jurića**, nadbiskupa splitsko-makarskog. Potječe iz vremena u kojem je obnašao dužnost prefekta splitskog Biskupskog sjemeništa 1953. godine. Za tekstualni predložak uzео je biblijsku metaforu o rasipnom sinu koja dubinom i aktualnošću poruke dodiruje i nas same, a da pri tome ne gubi ništa od svoje izvorne snage. Tu, dakle, evandeosku prisposobu zaodjenuo je u bogato ruho pučkih i umjetničkih napjeva iznjedrenih iz bogate riznice nacionalne glazbene baštine. Opereta je praižvedena 1956. godine u vrijeme suđenja i zavaranja Sjemeništa.

Kod oba glazbeno-scenska naslova autori su se obilno služili folklornim idiomom. Za okvir izlaganja postavili su soliste, dvoglasni muški pjevački zbor i tamburaški orkestar. Solističke uloge su u punoj mjeri profilirane, pregledne i jasne, jednostavne i pitke, sačinjene po mjeri onih kojima su namijenjene. Zamjetna je uloga zbora koji je aktivni sudionik dramskih zbivanja. Za posebne vrijednosti u postavljanju zbornog sloga treba istaći konciznost i dotjeranost melodijske linije koja se uvijek kreće u granicama dobrog ukusa i osmišljenog plana. Tamburaški orkestar ima ulogu pratnje u svim etapama glazbeno-scenskih događanja. Iako je u rješavanju tog kompleksa težište na monodijskom načelu, u dobre odlike svakako treba izdvojiti izbalansirani i filigranski iznijansirani odnos među instrumentalnim dionicama. U pravilu taj nimalo jednostavan zadatak padao je na leđa tamburaškog orkestra *Mosorska vila*.

Kod oba naslova nužne intervencije u izvornom vokalno-instrumentalnom slogu načinio je s primjernom pouzdanošću don Šime **Marović**. Njemu djelomično u zasluge pripada uravnotežena i čitka notografija koju je kod operete *Hrvati - narod svetog Petra* realizirao u suradnji s bogoslovom **Mihaelom Provićem**.

I treće izdanje također je usko povezano uz život i djelovanje Nadbiskupskog i Bogoslovnog Sjemeništa u Splitu. Naslovljeno je *Svrati Gospe k nama*, a sastoji se od antifona, himni i inih crkvenih skladbi što ih je uglazbio don Šime Marović tijekom minulih 25 godina skladateljskog rada. Bogat i plodan stvaralački opus spomenutog autora ovdje je ograničen na 77 skladbi, koje jasno ukazuju na njegove stvaralačke preokupacije i sklonosti. Do određene mjere ova zbirka sugerira nastanak i razvitak njegova osebujnog stvaralačkog jezika i stila. Skladbe su načinjene u uzornome vokalnom slogu, češće su pisane za dvoglasne i troglasne, a rjeđe četveroglasne zborove (ili klape), dijelom u čistom a cappella slogu, dijelom uz podršku orgulja. Zbirka je artikulirana kroz tri tematske cjeline. Prvu cjelinu čini *Misa navještenja Gospodinova*, drugu *Crkveni himni i antifone* koji su namijenjeni proslavi Gospinih blagdana i drugim svetkovinama, dok zaključnu čine razne prigodne pjesme koje su uglavnom povezane uz proslave obljetnica iz vjerske prošlosti. Spomenuta djela imaju široku primjenu i danas se rado izvode po brojnim našim župama.

Na kraju valja istaći kako svaki do spomenutih svezaka zaslužuje posebno priznanje glede tehničke i grafičke opreme. Na tom planu načinjen je veliki odmak u odnosu na postojeće standarde i po svojoj vrsnoći mogli bi služiti za primjer mnogima koji se bave izdavaštvom muzikalija. Treba, dakle, pohvaliti trud onih koji su stvorili, pripremili i obradili spomenute zbirke, jer oni su živi svjedoci ljubavi i odanosti prema vjeri svojega naroda, ali su i zagovornici njegove prošlosti i bogatog kulturnog nasljeđa. *Splitsko Nadbiskupsko sjemenište* može biti ponosno što je stvaralačkim i reproduktivnim snagama svojih glazbenih učitelja doprinijelo kvaliteti izobrazbe i odgoja svojih pitomaca. Po tim osobinama, splitsko se Nadbiskupsko sjemenište zasigurno izdvaja i može služiti za poticaj mnogim sličnim ustanovama kod nas.

Miljenko Grgić

RADOST SUSRETA MLADIH

Ove jubilejske godine, koja je u znaku euharistije, u nedjelju 4. lipnja u Vrljici održan je krajevni susret župnih dječjih zborova *Zlatna harfa*. Sudjelovalo je sedam zborova iz splitsko-makarske i jedan iz šibenske biskupije. Susret je započeo misom koju je predvodi župnik Vrljike fra Ante **Madunić** i u kojoj su djeca izuzetno sudjelovala s glazbenom simbolikom, kako u pjevanju tako i prinošenju glazbala kao prikaznih darova na oltar. Zborovi su zatim u jednosatnom nastupu iskazali svoj trud, umijeće i ljubav prema zbornom pjevanju izvodeći euharistijske popijevke, kako one koji su izvukli iz crkvene pjesmarice tako i nove pod vodstvom svojih ravnatelja, njegujući tako stare i promičući nove liturgijske popijevke.

No iznad svega u Vrljici je dominirala radost susreta mladih pjevača iz različitih župa koji je kulminirao na samom kraju kada su ispred crkve Gospe Rožarice spontano zapjevali popijevke iz svoga vlastitog repertoara.

FML

Glas Koncila, 2000., br. 26

ZADAR

“VESELO, BRAĆO, KLIKNIMO”

U zadarskoj katedrali sv. Stošije održana je na svetkovinu Presvetoga Trojstva, u nedjelju 18. lipnja, tradicionalna *Zlatna harfa*, susret dječjih crkvenih zborova na kojem su nastupila djeca iz čitave nadbiskupije: iz Zemunika, Galovca, Nina, Crnog, Kali i Kukljice, Paga, Bibinja, Pakoštana te djeca iz gradskih župa sv. Šime, sv. Stošije, Bezgrešnog Začeca BDM i Uznesenja BDM - Belafuža.

U ovoj Jubilejskoj godini glazbene izvedbe koje su se čule na *Zlatnoj harfi* imale su već od prve pjesme kada su zborovi zajedno zapjevali pjesmu: *Veselo, braćo, kliknimo*, svoje polazište u sakramentu euharistije.

Prisutne, a poglavito djecu koja su nastupala, na početku je pozdravio predstojnik *Katehetskog ureda* zadarske nadbiskupije don Ivan **Mustać**.